



ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-05-11

Beslutsdatum

16.05.2006

Postningsdag

16.05.2006

Sökanden

Ålands hälso- och sjukvård
Centralförvaltningen
PB 1091
22111 Mariehamn

Ärende

Ålands hälso- och sjukvård ansöker om miljötillstånd för befintlig verksamhet vid Grelsby sjukhus i Finströms kommun och för befintlig verksamhet vid Ålands Centralsjukhus och Gullåsen i Mariehamns stad.

Tillståndsplikt följer av 11 § landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd, nedan kallad miljöskyddslagen, 6 kap. 18 § punkt q) vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan kallad vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljöprövningsnämnd beviljar Ålands hälso- och sjukvård miljötillstånd för befintlig verksamhet vid Grelsby sjukhus i Finströms kommun, för befintlig verksamhet vid Ålands Centralsjukhus och Gullåsen i Mariehamns stad.

Ersättning

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Nämnden konstaterar att i tillståndet givna villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan ersättningsgill skada som avses i 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

Detta tillstånd är i kraft tillsvidare. Ansökan om revidering av villkor skall inlämnas till tillståndsmyndigheten senast 31.12.2016. Om ansökan av revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 33 § 2mom. miljöskyddslagen.

Villkor

Tillståndsinnehavaren skall följa nedanstående villkor som upprättats med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen och 6 kap. 28 §§ vattenlagen:

1. Tillståndsinnehavaren skall sträva till att minska den miljöbelastning som verksamheten ger upphov till och i den dagliga verksamheten noggrant beakta

miljöskyddsaspekter så att minsta möjliga miljöpåverkan och störning av närliggande bebyggelse uppstår.

2. Tillståndsinnehavaren ansvarar för att det avloppsvatten som uppstår i verksamheten inte medför miljöförorening, risk för människors hälsa eller att avloppsvattnet då det inleds in i allmänt avloppsnät förorsakar men för reningsverkens funktion eller minskar slammets användbarhet.

Kemikalierester, läkemedelsrester eller annat som kan ha skadlig inverkan på vattenmiljön får ej hållas ut i avloppet.

Avloppsvattnet från sjukhusens kök skall ledas via fettavskiljare innan det leds till det allmänna avloppsledningsnätet. Fettavskiljarna skall tömmas regelbundet.

Tillståndsinnehavaren ansvarar för att nedanstående gränsvärden för utgående avloppsvatten ej överskrids för följande parametrar:

Ämne	Gränsvärde (mg/l)
Bly (Pb)	0,5
Kadmium (Cd)	0,01
Koppar (Cu)	2,0
Krom (Cr)	1,0
Krom (Cr ⁶⁺)	0,1
Kvicksilver (Hg)	0,01
Nickel (Ni)	0,5
Silver (Ag)	0,2
Zink (Zn)	3,0

3. Backspolningsvatten från simbassängens reningsanläggning vid Gullåsen får ej släppas ut orenat till dagvattnet utan skall ledas till en godkänd reningsanläggning för avloppsvatten.
4. Vid framkallning av mammografiröntgenbilder skall förbrukade framkallare, fixeringsbad och silverhaltig film samlas in och lämnas till godkänd entreprenör för transport och omhändertagande av farligt avfall.
Sköljvatten från framkallning av röntgenfilm får inte ha en silverhalt som överskrider 0,2 mg/l som riktvärde. Om så krävs för att uppnå detta skall sköljvattnet renas innan utsläpp sker till avloppsnätet.
5. Avloppsvattnet från anläggningarna skall provtas vad avser ovanstående ämnen samt för totalfosfor, totalkväve, kemisk och biologisk syreförbrukning samt organiska adsorberbara halogener (AOX) en gång per år. Sköljvattnet från framkallningen av mammografiröntgenfilm skall provtas en gång per år.
Provtagning skall ske flödesproportionellt. God internationell laboratoriesed skall iakttas vid provtagningen för att motverka att proverna förändras under tiden från insamling till analys. Proverna skall analyseras i ett ackrediterat laboratorium. Resultaten av provtagningen skall senast vid utgången av februari månad påföljande år tillställas tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.
6. Tillståndsinnehavaren skall tillse att verksamheten bedrivs så resurssnålt som möjligt. Särskilt skall kylrum och andra kylta utrymmen, ventilationsutrustning, reservkraftverk och utrustning för uppvärmning underhållas och användas så att minsta möjliga miljöpåverkan uppstår. Vidare bör vatten- och energisnål utrustning

installeras vid byte och kemikalier brukas med miljöomsorg i åtanke, i de fall det inte kan påverka människors hälsa menligt.

7. Vid anläggningarna får endast sådana kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riks författningar om kemikalier.

Alla kemikalier och biotekniska organismer som hanteras i verksamheten och som kan innebära risker ur hälso- eller miljösynpunkt skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Alla kemikalier skall förvaras på ett ändamålsenligt sätt, i kärl som är täta, förslutna och i övrigt ändamålsenliga, så att risk för förorening av miljön eller risk för människors hälsa förhindras. Kemikalier skall hanteras på sådant sätt att eventuellt spill eller läckage ej kan nå avlopp, mark eller grundvatten. Eventuellt spill skall samlas upp och hanteras som farligt avfall. Utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage skall finnas tillgängligt på anläggningarna.

Kemikalier och bränslen, såväl som kemikalieavfall i behållare överstigande en volym om 100 liter skall förvaras invallat och på tätt underlag. Konstruktionen skall vara sådan att behållarnas skick kan inspekteras regelbundet.

8. Samtliga gasbehållare skall förvaras så att minsta möjliga risk för fara för människors hälsa och miljön vid en eventuell brand föreligger. Syrgastanken vid Ålands centralsjukhus skall förses med ändamålsenligt påkörningsskydd.

Utsläpp av lustgas och halogenerade anestesigaser skall begränsas genom regelbundet underhåll och täthetskontroller av utrustningen.

9. Köldmedier skall hanteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Hanteringen skall följa de bestämmelser som fastställs i enlighet med förordningen och anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden samt redovisas till tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

10. Avfallshanteringen skall följa kommunens/stadens renhållningsplan, landskapslag (1998:91) om renhållning och skötas så att miljöförorening och luktolägenhet förhindras.

Farligt avfall, kemikalieavfall och smittförande avfall skall förvaras vid anläggningarna på sådant sätt att risk för miljöförorening, risk för människors hälsa och tillgänglighet för andra än behörig personal förhindras. Avfallskärnen skall vara täta och i övrigt ändamålsenliga. Gamla läkemedel skall samlas in och föras till godkänd mottagare.

11. Landningsplatsen för ambulanshelikoptern vid Ålands centralsjukhus skall i första hand användas för transporter av akut sjuka patienter. Planerade landningar och starter för transport av icke akut sjuka skall, om inte särskilda skäl föreligger, företas helgfria vardagar och lördagar mellan klockan 08.00-18.00.

12. Journal skall föras avseende skicket och underhållet av de konstruktioner som kan ha en negativ miljöpåverkan, uppgifter om avfallsslag, avfallshantering och avfallsets

slutliga omhändertagande, analysresultat från provtagning av avloppsvatten, kemikalieförbrukning, det totala antalet och tidpunkter för starter och landningar på helikopterplattan vid centralsjukhuset inklusive redovisning av om de varit akuta eller planerade flygningar och i övrigt nödvändiga uppgifter som föreskrivs av tillsynsmyndigheten. Journalen skall tillställas tillsynsmyndigheten senast vid utgången av februari månad påföljande år.

Miljöberättelse

Detta beslut behöver ej föregås av en miljökonsekvensbedömning. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordning (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar, skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut finns i beslutstexten.

Beslutsmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Vid avgörandet har nämnden även beaktat landskapslag (1998:82) om naturvård och vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden finner med nedanstående motiveringar att sökanden med iakttagande av givna tillståndsvillkor uppfyller förutsättningar för tillstånd enligt 6 kap. 4 § vattenlagen och 24 § miljöskyddslagen och beviljar därmed tillstånd för befintlig verksamhet vid Grelsby sjukhus i Finströms kommun, Ålands centralsjukhus och Gullåsen i Mariehamns stad.

Vid Ålands centralsjukhus bedrivs specialistsjukvård. Verksamheten har bedrivits sedan 1953. I lokalerna verkar sedan 2001 även Mariehamns hälsocentral. Vid Grelsby sjukhus bedrivs mentalvård och vid Gullåsen långvård, rehabilitering och fysiatri. Verksamheten har bedrivits vid Grelsby sjukhus sedan 1934 och vid Gullåsen sedan 1978.

Det avloppsvatten som uppkommer vid centralsjukhuset och Gullåsen renas i Mariehamns stads reningsverk. Avloppsvattnet från Grelsby sjukhus renas i Finströms kommuns avloppsreningsverk. För att verksamheten skall uppfylla de krav som ställs i 4 kap. vattenlagen och 22§ miljöskyddslagen skall tillståndsinnehavaren tillse att det avloppsvatten som uppstår i verksamheten inte medför miljöförorening, risk för människors hälsa eller att avloppsvattnet då det inleds i allmänt avloppsnät förorsakar men för reningsverkens funktion eller minskar slammets användbarhet. Därav följer att avloppsvattnet inte får ha sådant innehåll att de i villkor två angivna gränsvärdena för i villkoret nämnda parametrar överskrids. Vidare skall fett från köken avskiljas och kemikalierester, läkemedelsrester eller annat som kan ha skadlig inverkan på vattenmiljön får ej hällas i avloppet.

Dagvattnet från sjukhusområdena i Mariehamn leds ut via stadens dagvattennät till Sviby viken. Dagvattnet från Grelsby sjukhus rinner ut i Långsjön. Miljöprövningsnämnden konstaterar att det är förbjudet att förorena mark, att eventuellt oljespill på parkeringsytor därmed skall saneras och att utsläppande av andra miljöskadliga ämnen skall förhindras oavsett tillståndsvillkor. Miljöprövningsnämnden bedömer med beaktande av detta att dagvattnet från områdena vid i ansökan beskriven verksamhet på sjukhusområdena ej är av sådan karaktär att någon risk för vattenmiljön skulle förorsakas av att ett fortsatt avledande. Även backspolningsvattnet från terapibassängens reningsanläggning vid Gullåsen avleds via dagvattennätet till Sviby viken. Vid backspolning, som sker en gång i veckan, avleds cirka 15 kubikmeter orenat avloppsvatten ut till havet. Miljöprövningsnämnden konstaterar att detta inte är förenligt med 4 kap. 1 och 7 §§ vattenlagen och att det är skäligt att tillståndsinnehavaren i syfte att skydda vattenmiljön åläggs att rena backspolningsvattnet innan det tillåts gå ut i recipienten.

Övergången till digital röntgenteknik har medfört att miljöbelastningen från framkallning av röntgenbilder har minskat vid Ålands centralsjukhus. Emellertid sker framkallning av bilder från mammografiundersökningar fortsättningsvis på traditionellt sätt, då ersättande teknik saknas. Trots att förbrukade fotokemikalier samlas upp medför framkallningen visst utsläpp av silver då sköljvattnet går ut i avloppet. För att i enlighet med 22 § miljöskyddslagen och 4 kap. 1 och 7 §§ vattenlagen skydda naturmiljön skall tillståndsinnehavaren tillse att utsläppen inte mer än undantagsvis överskrider 0,2 mg/l. Att så inte sker skall vidimeras en gång per år genom provtagning.

I verksamheten vid de tre sjukhusen uppstår en rad olika avfallsslag, där i synnerhet smittförande och farligt avfall kräver stor aktsamhet för att skydda människors hälsa och miljön. Avfallet skall således förvaras på ett sådant sätt att risk för förorening av miljön, luktolägenhet och risk för människors hälsa förhindras. Kärlen skall vara täta och i övrigt ändamålsenliga. Avfallshanteringen skall följa kommunal/stadens renhållningsplan och landskapslag (1998:91) om renhållning. Vidare skall farligt avfall, kemikalieavfall och smittförande avfall förvaras vid anläggningarna på ett sådant sätt att tillgänglighet för andra än behörig personal förhindras.

I verksamheten hanteras mediciner, gaser och ett stort antal kemikalier som kan förorsaka negativ miljöpåverkan och risk för människors hälsa om de kommer ut i naturmiljön eller hanteras felaktigt. För att förhindra att betydande miljöförorening och olägenhet för människors hälsa uppstår skall alla kemikalier förvaras på ett ändamålsenligt sätt i kärl som är täta, förslutna och i övrigt ändamålsenliga, så att risk för förorening av miljön eller risk för människors hälsa förhindras. Särskilt bör beaktas att kemikalier inte förvaras så att de vid olycksfall kan rinna ut i avloppet. För att skydda yt- och grundvatten samt för att tillse att risk för förorening av mark och risk för olägenhet för människors hälsa uppstår skall kemikalier och bränslen, såväl som kemikalieavfall, i behållare överstigande en volym om 100 liter förvaras invallat och på tätt underlag. Konstruktionen skall vara sådan att behållarnas skick kan inspekteras regelbundet. Vidare skall gamla läkemedel samlas in och föras till godkänd mottagare för farligt avfall. För att minimera utsläppen till luft av ozonnedbrytande lustgas och halogenerade anestesigas skall regelbundet underhåll och täthetskontroller av utrustningen företas. Köldmedier skall hanteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Hanteringen skall följa de bestämmelser som fastställs i enlighet med förordningen. Regelbundet underhåll av utrustningen i vilka dessa nyttjas skall vidtas för att minimera risken för utsläpp till luft.

Verksamhetens resursförbrukning är på grund av dess karaktär och till en del på grund av fastigheternas ålder relativt stor. Under år 2004 förbrukades cirka 9000 kubikmeter vatten vid Gullåsen, 22000 kubikmeter vid centralsjukhuset och 3700 kubikmeter vid Grelsby sjukhus. Energiförbrukningen var vid centralsjukhuset år 2004 3 064 400 KWh vad avser el och för uppvärmning förbrukades 6 007 000 KWh fjärrvärme. Vid centralsjukhuset finns även ett reservkraftverk som testas regelbundet varpå cirka 7000 liter brännolja förbrukas. Förbrukningen vid Gullåsen var 691 432 KWh el och 1 464 200 KWh värme producerat i fjärrvärmeverk år 2004. Vid Grelsby sjukhus förbrukades 366 700 KWh el och 975 000 KWh värme från oljeeldning år 2004. Utöver vatten, el och värme förbrukas engångsartiklar, kemikalier, mediciner och annat. För att minimera den negativa miljöpåverkan som uppstår till följd av att resurser förbrukas skall tillståndsinnehavaren tillse att verksamheten bedrivs så resurssnålt som möjligt. Särskilt skall kylrum och andra kylda utrymmen, ventilationsutrustning, reservkraftverk och utrustning för uppvärmning underhållas och användas så att minsta möjliga miljöpåverkan uppstår. Vidare bör vatten- och energisnål utrustning installeras vid byte samt kemikalier brukas med miljöomsorg i åtanke i de fall det inte kan påverka människors hälsa menligt.

För att förhindra sådan betydande störning som avses i 22 § miljöskyddslagen skall landningsplatsen för ambulanshelikoptern vid Ålands centralsjukhus i första hand användas för transporter av akut sjuka patienter. Planerade landningar och starter skall, om inte särskilda skäl föreligger, företas helgfria vardagar och lördagar mellan klockan 08.00-18.00.

Sökanden har i det material som inkommit till nämnden rörande verksamheten påvisat tillräcklig kunskap, solvens och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. Ovan ställda villkor, vilka ges med stöd av 25-26 §§ i miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 28 § vattenlagen, utgör ett sådant skydd att verksamheten ej står i strid med enskilda och allmänna intressen. Tillståndsvillkoren utgör vidare sådant skydd att verksamheten vid de tre sjukhusen inte föranleder sådan negativ inverkan på vattenmiljön att deras placeringar kan bedömas vara olämplig utifrån det som stadgas i 4 kap. 6 § vattenlagen. Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget omöjliggörs. Tillståndsinnehavaren svarar enligt 4-5 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 52 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av tillstånd för befintlig verksamhet vid Grelsby sjukhus i Finströms kommun, Ålands centralsjukhus och Gullåsen i Mariehamns stad.

Tillämpade lagrum

- Landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd: 1 §, 3-7 §§, 9 §, 11 §, 22-26 §§, 28 § och 52 §
- Vattenlag (1996:96) för landskapet Åland: 1 kap. 1 § och 3 §, 4 kap. 1-2 §§ och 4-8 §§, 5 kap. 1-2 §§, 4 §, 6 kap. 4-5 §§, 23 § och 28-29 §§, 7 kap. 4 §, 6 § och 8 §
- Landskapsförordning (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar: 5 §
- Landskapslag (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs:

Avgift enligt avgiftsstadga	3364,00 €
Annonskostnader	449,02 €
Totalt	3813,02 €

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besväransvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Sofi Helenius
Föredragande

Ärendehantering

Ansökan inkom till Ålands miljöprövningsnämnd den 14.03.2005.

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 06.03.2006 – 27.03.2006 på Finströms kommunkanslis, stadskansliet vid Mariehamns stads och Ålands landskapsregerings anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst har rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande från Ålands landskapsregerings miljöbyrå samt hälso- och sjukvårdsbyrå, Finströms kommun, Mariehamns stad, och räddningsverket vid Mariehamns stad.

Yttranden

Under kungörelsetiden har inget yttrande inkommit till miljöprövningsnämnden.

Besök

Handläggaren har besökt platsen 27.02.2006.

Tillfälle till förklaring

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över inkomna handlingar. Sökanden har avstått från att inkomma med förklaring.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden per post. Beslutet kungörs på Finströms kommuns, Mariehamns stads samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet i Finströms kommun, stadskansliet vid Mariehamns stad och på Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi.

I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.